

SPRAWOZDANIE
Z KONFERENCJI „IMPLEMENTACJA WYTYCZNYCH ONZ
DS. BIZNESU I PRAW CZŁOWIEKA.
SZANSE, WYZWANIA
I KRAJOWY PLAN WDRAŻANIA WYTYCZNYCH”
Warszawa, 25 stycznia 2013 roku

Na świecie działają obecnie przedsiębiorstwa, których budżety i szeroko pojęta siła oddziaływania są nie mniejsze niż niejednego państwa – nie jest zatem niczym zaskakującym to, że kwestie relacji biznesu z prawami człowieka, a także odpowiedzialność społeczna przedsiębiorstw stanowią temat niezwykle aktualny i o dużym znaczeniu dla społeczeństwa globalnego. Dnia 25 stycznia 2013 r. w Warszawie, w sali „Pod Kopułą” Ministerstwa Gospodarki, odbyła się zorganizowana przez Instytut Allerhanda konferencja dotycząca implementacji wytycznych ONZ ds. biznesu i praw człowieka. Konferencja została objęta patronatem honorowym przez Ministerstwo Gospodarki, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Rzecznika Praw Obywatelskich, United Nations Development Programme (UNDP), Global Contact Network Poland oraz Ambasadę Norwegii. Wśród słuchaczy obecni byli także przedstawiciele Katedry Praw Człowieka WPPKiA KUL.

Konferencję otworzyli dr Arkadiusz Radwan, prezes Instytutu Allerhanda, oraz Bastian Sendhardt z instytucji partnerującej konferencji, Friedrich-Ebert-Stiftung. Po wystąpieniach powitalnych Jerzego Majchrzaka, dyrektora Departamentu Innowacji i Przemysłu Ministerstwa Gospodarki, oraz Andrzeja Grzyba, posła do Parlamentu Europejskiego i wiceprzewodniczącego Podkomisji ds. Praw Człowieka, którzy zaprezentowali stosunek obu instytucji do kwestii społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i odnieśli się do przedmiotu konferencji, to jest stosunku biznesu do praw człowieka, przystąpiono do części merytorycznej. Jako pierwszy wystąpił dr Michael K. Addo, członek Grupy Roboczej ONZ ds. Biznesu i Praw Człowieka, po nim natomiast wypowiedział się pan Richard Howitt, poseł i sprawozdawca Parlamentu Europejskiego ds. CSR (Corporate Social Responsibility). Ze względu na wyznaczone tego dnia głosowania w Sejmie na konferencji nie mógł pojawić się, wbrew wcześniejszym zapowiedziom, poseł Ryszard Kalisz, przewodniczący sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka.

Po przerwie na kawę otwarto pierwszy panel, którego moderatorem była Beata Faracik. Obejmował on wystąpienia dotyczące obowiązku zapewnienia przez państwo ochrony praw człowieka i został rozpoczęty prezentacją Agnieszki Karpińskiej, Naczelnik Wydziału Praw Człowieka w Departamencie Narodów Zjednoczonych i Praw Człowieka Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Dotyczyła ona inicjatyw podejmowanych przez ONZ, obejmujących biznes i prawa człowieka. Zgodnie z harmonogramem, po prezentacji A. Karpińskiej miał wystąpić pan Tom Kennedy, przedstawiciel Ministerstwa Spraw Zagranicznych Wielkiej Brytanii, który jednak nie mógł

być obecny na konferencji. Jego prezentację przedstawił Iain Stewart z Ambasady Wielkiej Brytanii w Polsce. Niezmiernie interesująca pod względem dzielenia się doświadczeniami we wdrażaniu strategii promujących odpowiedzialność społeczną przedsiębiorstw była prelekcja Carla Christiana Hasselbalcha, starszego doradcy ds. CSR i Przeciwdziałania Korupcji w Departamencie Polityki Handlowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych Danii. Następnie dr Claire Methven O'Brien z Duńskiego Instytutu Praw Człowieka, reprezentująca Europejską Grupę Narodowych Instytucji Praw Człowieka, przedstawiła rekomendacje dla państw dotyczące wprowadzania Narodowych Planów Działania (National Action Plans) oraz metodologii przeprowadzania badań dotyczących biznesu i praw człowieka. Po wystąpieniu ostatniego prelegenta pierwszego panelu, Filipa Gregora z Ekologicznego Serwisu Prawnego, i dyskusji, w której głos zabrał m.in. przedstawiciel Ambasady Szwajcarii, zakończono pierwszy panel.

W drugim panelu, moderowanym przez Agatę Stafiej-Bartosik, *senior manager* w Zespole ds. zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu w PricewaterhouseCoopers, omawiano kwestię odpowiedzialności przedsiębiorstw za przestrzeganie praw człowieka. Jako pierwsza wystąpiła Susan Bird, koordynator ds. polityki w zakresie Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw w Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Zatrudnienia, prezentując m.in. kwestię roli Komisji Europejskiej w zakresie wspierania biznesu we wdrażaniu Wytocznych ONZ. Kamil Wyszowski, dyrektor Biura UNDP w Polsce, koordynator Global Compact Network Polska, przedstawił jedną z ciekawszych prezentacji, dotyczącą wdrażania inicjatywy Global Contact Sekretarza Generalnego ONZ, jak również analizy przykładów wdrażania wytycznych ONZ ds. biznesu i praw człowieka. Prelegent przedstawił warunki pracy przy realizacji projektu, podkreślając konieczność monitorowania faktycznego stosowania przez podmioty gospodarcze zasad CSR oraz wykorzystywanych sposobów egzekwowania podjętych przez te podmioty zobowiązań. Katarzyna Nowak, kierownik Komunikacji Korporacyjnej i CSR w Orbis SA, w swoim wystąpieniu zapoznała uczestników konferencji z przyjętą przez grupę hotelową Orbis strategią walki z wykorzystywaniem seksualnym dzieci, przyjętą we współpracy z Fundacją Dzieci Niczyje i pod patronatem Komendanta Głównego Policji. Prelegentka zwróciła uwagę na fakt, że jest to problem szczególnie trudny, jednak dzięki czujności pracowników i wprowadzeniu w grupie hotelowej Orbis odpowiednich procedur udało się doprowadzić do interwencji policji w kilku przypadkach, w których pracownicy mieli poważne podejrzenia co do zamiarów gości sprowadzających dzieci do hotelu. Jako ostatnia w drugim panelu wystąpiła dr Margaret Wachenfeld, dyrektor ds. Prawnych Institute for Human Rights and Business, która przedstawiła ideę przyświecającą Komisji Europejskiej przy opracowywaniu przewodników dotyczących odpowiedzialności przedsiębiorstw za przestrzeganie praw człowieka dla konkretnych sektorów: ICT, agencji zatrudnienia i pośrednictwa pracy oraz wydobywczego (ropy i gazu). W dyskusji w szczególności sposób zaznaczył się głos słuchacza, który zwrócił uwagę na problem osób pozbawionych meldunku (grupy, którą zbiorczo nazywa się często bezdomnymi), którzy z powodu swojej szczególnej sytuacji są pozbawieni między innymi możliwości założenia własnego przedsiębiorstwa.

Ostatni, trzeci panel konferencji dotyczył sposobów dochodzenia sprawiedliwości, zarówno sądowych, jak i pozasądowych, państwowych oraz pozapaństwowych. Panel moderowany był przez Joannę Szymonek z NSZZ Solidarność, a jako pierwsza swoje wystąpienie zaprezentowała dr Marzena Kruk, naczelnik Wydziału ds. osób pokrzywdzonych przestępstwem i ds. promocji mediacji w Departamencie Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka Ministerstwa Sprawiedliwości. Dotyczyło ono najważniejszych działań Ministerstwo Sprawiedliwości w zakresie pomocy pokrzywdzonym przestępstwem i promocji mediacji, ze szczególnym uwzględnieniem priorytetów, jakie postawiło Ministerstwo w tej dziedzinie, i środków, jakie stosuje przy ich realizacji. Kolejnym prelegentem był mecenas Sylwester Pieckowski, LL.M, z Kancelarii Chadbourne & Parke LLP, prezydent Rady Społecznej ds. ADR przy Ministerstwie Sprawiedliwości, który w swoim wystąpieniu oceniał rolę mediacji cywilnej i gospodarczej w Polsce, diagnozując problemy z nią związane i wskazując możliwe rozwiązania legislacyjne. Pan Are-Jostein Norheim, ambasador ds. CSR Ministerstwa Spraw Zagranicznych Norwegii, przedstawił sposób, w jaki w Norwegii zreorganizowano Krajowy Punkt Kontaktowy dla wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych.

Jako ostatnia na konferencji wystąpiła Barbara Głowala, radca prawny i *risk manager* w Skanska Commercial Development Europe, która przedstawiła zestaw reguł etycznych stanowiących podstawę działalności firmy Skanska. Panel zakończono dyskusją, po której nastąpiło podsumowanie konferencji oraz podziękowania dla organizatorów i prelegentów.

Opisywana konferencja została zorganizowana i przeprowadzona w sposób niezwykle profesjonalny. Kolejność wystąpień wynikała z ich treści i zapewniała jasność i spójność przekazu, natomiast zaproszeni prelegenci byli niewątpliwie wybitnymi specjalistami w swoich dziedzinach i zapewnili konferencji wysoki poziom merytoryczny.

Adrianna Tułodziecka
Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego